Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
NILSE WAHLA
přednesené dne 26. března 2015 [1]

Věc C-597/13 P

Total SA
proti

Evropské komisi

„Kasační opravný prostředek — Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Trh parafínových vosků v Evropském hospodářském prostoru a německý trh ‚parafínového gáče' — Stanovení cen a rozdělení trhů — Rozhodnutí, kterým se konstatuje porušení pravidel hospodářské soutěže — Protiprávní jednání, které spáchala dceřiná společnost stoprocentně vlastněná mateřskou společností — Domněnka rozhodujícího vlivu vykonávaného mateřskou společností na dceřinou společnost — Odpovědnost mateřské společnosti vyplývající výlučně z protiprávního jednání její dceřiné společnosti — Účinky rozsudku týkajícího se dceřiné společnosti na právní postavení mateřské společnosti"

I – Úvod

1. Předmětem projednávané věci je kasační opravný prostředek podaný proti rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 13. září 2013 Total v. Komise [2].

2. Tato věc zejména vyžaduje, aby Soudní dvůr určil účinky rozsudku [3] vydaného vůči dceřiné společnosti na právní postavení mateřské společnosti v případě, kdy odpovědnost mateřské společnosti vyplývá výlučně z protiprávního jednání její dceřiné společnosti. Podle mého názoru je projednávaná věc příležitostí k tomu, aby se zdůraznilo, že podle čl. 266 prvního pododstavce SFEU [4] je povinností především Evropské komise vyvodit důsledky z rozsudků Soudního dvora a Tribunálu. Kromě některých upřesnění týkajících se rozsahu této povinnosti vyhovět rozsudkům v případě žaloby podané právní entitou, jíž byla spolu s jinými entitami uložena povinnost společně a nerozdílně zaplatit pokutu, musí Soudní dvůr v návaznosti na poznatky z rozsudku Komise v. Tomkins [5] poskytnout určité vysvětlení týkající se rozsahu a mezí zásahu soudu v případě, kdy rozhoduje o paralelních žalobách podaných subjekty, kterým byla společně a nerozdílně uložena pokuta za porušení právních předpisů Unie v oblasti hospodářské soutěže.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — T-548/08, EU:T:2013:434, dále jen „napadený rozsudek".

3 — V projednávaném případě jde o rozsudek vydaný téhož dne jako napadený rozsudek ve věci Total Raffinage Marketing v. Komise (T 566/08, EU:T:2013:423).

4 — Podle tohoto ustanovení „orgán […], jehož akt byl prohlášen za neplatný […], je povinen přijmout opatření vyplývající z rozsudku Soudního dvora Evropské unie".

5 — C-286/11 P, EU:C:2013:29.

3. Kromě toho musí Soudní dvůr rozhodnout o rozsahu soudního přezkumu odůvodnění zamítnutí nepřímých důkazů a argumentů, které předložila mateřská společnost na vyvrácení domněnky výkonu rozhodujícího vlivu na chování své dceřiné společnosti.

II – **Skutečnosti předcházející sporu**

4. Skutečnosti předcházející sporu a obsah napadeného rozhodnutí shrnul Tribunál v bodech 1 až 16 napadeného rozsudku, na které odkazuji pro podrobnější informace.

5. Za účelem posouzení tohoto odvolání se omezím na připomenutí následujících skutečností.

6. Rozhodnutím C (2008) 5476 final ze dne 1. října 2008 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.181 – Svíčkové vosky) (dále jen „sporné rozhodnutí“) Komise Evropských společenství konstatovala, že navrhovatelka a její stoprocentně vlastněná dceřiná společnost, totiž Total France SA (dále jen „Total France“), porušily spolu s dalšími podniky čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. L 1, s. 3; Zvl. vyd. 11/52, s. 3) tím, že se účastnily kartelové dohody na trhu parafinových vosků v Evropském hospodářském prostoru a na německém trhu „parafinového gáče“. Navrhovatelka Total SA (dále jen „Total“) a její dceřiná společnost Total France jsou mezi adresáty napadeného rozhodnutí.

7. Podle Komise se zaměstnanci společnosti Total France přímo podíleli na protiprávním jednání po celou dobu jeho trvání. Komise tedy shledala společnost Total France odpovědnou z důvodu její účasti na kartelové dohodě (body 555 a 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Kromě toho byla Total France v období od roku 1990 do konce protiprávního jednání vlastněna, přímo nebo nepřímo, ve výši přesahující 98 % základního kapitálu společností Total. Komise se domnívala, že z tohoto důvodu bylo možno mít za to, že Total vykonávala rozhodující vliv na chování společnosti Total France, jelikož obě společnosti byly součástí jednoho podniku (body 557 až 559 odůvodnění sporného rozhodnutí).

8. Výše pokut uložených v projednávané věci byla vypočtena na základě pokynů pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1/2003 [6], které byly platné v době zaslání oznámení námitek.

9. Podle uvedených pokynů Komise v případě žalobkyně a její dceřiné společnosti dospěla k celkové výši pokuty 128 163 000 eur (bod 785 sporného rozhodnutí).

10. Podle výroku napadeného rozhodnutí:

„Článek 1

Následující podniky porušily čl. 81 odst. 1 [ES] a od 1. ledna 1994 článek 53 Dohody o EHP tím, že se během uvedených období účastnily trvající dohody nebo jednání ve vzájemné shodě v odvětví parafínových vosků na společném trhu a od 1. ledna 1994 v rámci EHP:

[…]

Total France […]: od 3. září 1992 do 28. dubna 2005,

[Total]: od 3. září 1992 do 28. dubna 2005.

6 — Úř. věst. 2006, C 210, s. 2; Zvl. vyd. 08/02. s. 205, dále jen „pokyny pro výpočet pokut“.

Pokud jde o následující podniky, týká se protiprávní jednání v uvedených obdobích parafínového gáče prodávaného konečným zákazníkům na německém trhu:

[…]

Total France […]: od 30. října 1997 do 12. května 2004, a

[Total]: od 30. října 1997 do 12. května 2004.

Článek 2

Za protiprávní jednání uvedené v článku 1 se ukládají následující pokuty:

[…]

Total France […] společně a nerozdílně se společností [Total]: 128 163 000 [eur];

[…]“

III – **Napadený rozsudek a rozsudek vydaný ve věci Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08)**

11. Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 16. prosince 2008 navrhovatelka podala žalobu, ve které uvedla celkem devět žalobních důvodů. Prvních sedm žalobních důvodů, ve kterých v podstatě tvrdila, že jí nelze přičíst protiprávní jednání její dceřiné společnosti Total France, uvedla na podporu svých návrhových žádání směřujících ke zrušení sporného rozhodnutí v rozsahu, v jakém se jí týká. Poslední dva žalobní důvody byly uvedeny na podporu podpůrně podaných návrhových žádání směřujících ke zrušení nebo snížení pokuty, která byla žalobkyni uložena.

12. Napadeným rozsudkem Tribunál zamítl všechny uvedené žalobní důvody, a tedy zamítl žalobu v plném rozsahu. Pokud jde konkrétně o změnu výše pokuty, Tribunál v bodě 224 napadeného rozsudku dospěl k tomuto závěru:

„Tribunál v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala žádnou chybu nebo nesrovnalost ve [sporném] rozhodnutí, která by odůvodňovala zrušení nebo snížení pokuty, která jí byla uložena. Domnívá se také, že s ohledem na všechny okolnosti projednávané věci, zvláště závažnost a dobu trvání protiprávního jednání žalobkyně, je výše pokuty, která byla žalobkyni uložena, přiměřená.“

13. V rozsudku napadeném opravným prostředkem, vydaném téhož dne ve věci Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423), Tribunál zamítl všechny žalobní důvody kromě osmého, který vycházel z protiprávnosti metody výpočtu upravené v článku 24 pokynů z roku 2006. Tribunál měl za to, že Komise při určení násobícího koeficientu odrážejícího délku účasti společnosti Total France na protiprávním jednání porušila zásady proporcionality a rovného zacházení tím, že období účasti 7 měsíců a 28 dní (v případě parafinových vosků) a období účasti 6 měsíců a 12 dní (v případě „parafinového gáče“) pokládala za účast v trvání celého jednoho roku. Tribunál proto snížil celkovou výši pokuty uložené navrhovatelce z 128 163 000 eur na 125 459 842 eur.

IV – **Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastnic řízení**

14. Svým kasačním opravným prostředkem Total navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek;

— vyhověl jejím návrhovým žádáním předloženým v řízení v prvním stupni před Tribunálem, a

— v důsledku toho zrušil sporné rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká společnosti Total.

— podpůrně snížil při výkonu své pravomoci změnit rozhodnutí částku pokuty, která jí byla uložena, a

— každopádně uložil Komisi náhradu všech nákladů řízení, a to včetně těch, které navrhovatelce vznikly v řízení před Tribunálem.

15. Komise navrhuje, aby byl kasační opravný prostředek zamítnut a aby byla navrhovatelce uložena náhrada nákladů řízení včetně nákladů vynaložených před Tribunálem.

16. Účastnice řízení podaly svá písemná vyjádření a na jednání dne 15. ledna 2015 ústní vyjádření.

V – **Analýza kasačního opravného prostředku**

17. Kasační opravný prostředek je založen na třech hlavních důvodech směřujících ke zrušení rozsudku a na třech podpůrných důvodech směřujících ke změně výše pokuty uložené společnosti Total.

18. Komise se domnívá, že některé předložené důvody jsou nepřípustné a že každopádně žádný z uvedených důvodů není opodstatněný.

19. Je třeba konstatovat, že některé důvody se navzájem překrývají, a proto by se některé z nich měly v rámci přezkumu přeskupit.

20. Ve skutečnosti navrhovatelka svými tvrzeními v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku v podstatě Tribunálu vytýká nejprve to – a podle mého názoru především – že nesnížil pokutu, která jí byla uložena, ačkoli její dceřiné společnosti takové snížení přiznal a její odpovědnost v projednávané věci je čistě a výlučně odvozená od odpovědnosti uvedené dceřiné společnosti, která se jako jediná přímo podílela na protiprávním jednání (viz zvláště první a třetí důvod), a dále to, že nesplnil povinnosti týkající se přezkumu posouzení důkazů předložených s cílem vyvrátit „domněnku skutečného uplatňování rozhodujícího vlivu“, která byla uvedena v její neprospěch.

21. V projednávaném případě považuji za vhodné začít analýzu projednávaného kasačního opravného prostředku přezkumem prvního důvodu spolu s třetím důvodem.

A – *K druhému a třetímu důvodu kasačního opravného prostředku*

1. Argumentace účastnic řízení

22. Ve svém prvním důvodu Total tvrdí, že ačkoli je její odpovědnost za dotčené protiprávní jednání označena za zcela odvozenou, Tribunál v bodě 224 napadeného rozsudku neuplatnil svou pravomoc změnit rozhodnutí, aby v její prospěch zohlednil nesprávné posouzení, ke kterému došlo při určení délky účasti její dceřiné společnosti na uvedeném protiprávním jednání. Rozdíl mezi společně a nerozdílně uloženou pokutou sníženou v rozsudku Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423) a původní pokutou, tedy částka 2 704 158 eur, představuje vzhledem

k tomu, že je bez jakéhokoliv právního základu, jakousi „nepojmenovanou pokutu“, za jejíž úhradu nyní nese odpovědnost pouze navrhovatelka. Podle názoru společnosti Total byla porušena zásada kontradiktornosti, protože tato změna povahy její odpovědnosti byla uložena rozsudkem Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423), aniž jí bylo v průběhu řízení umožněno k tomu předložit vyjádření.

23. Svým třetím důvodem Total tvrdí, že Tribunál kromě toho, že nepojmenovanou pokutu uložil pouze jí, a to v rozporu se zásadou kontradiktornosti, v několika ohledech porušil unijní právo.

24. Zaprvé se Total domnívá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, pokud jde o rozsah pravomoci změnit rozhodnutí. Tvrdí, že podle ustanovení článku 31 nařízení (ES) č. 1/2003[7] Tribunál může jen „uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit“, a nemůže změnit tak, jak to udělal v projednávané věci, solidární a jednotný charakter odpovědnosti a pokuty, která z ní vyplývá, vůči entitám, které tvoří jeden a tentýž podnik, ledaže by v rámci přezkumu legality zjistil, že došlo k nesprávnému právnímu posouzení tohoto aspektu.

25. Zadruhé navrhovatelka tvrdí, že pokud by se mělo vycházet z toho, že soud byl oprávněn vykonat svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, aby „změnil“ pokutu, která jí byla uložena při neexistenci jakékoli přímé a konkrétní účasti na protiprávním jednání z její strany, pak Tribunál porušil několik zásad, které má soud v rámci své pravomoci změnit rozhodnutí.

26. Total nejprve uvádí, že vyvstává otázka, zda Tribunál postupoval v souladu s judikaturou týkající se solidární odpovědnosti mateřské společnosti, která vyplývá z protiprávního jednání její dceřiné společnosti, zejména s rozsudkem Komise v. Tomkins (C 286/11 P, EU:C:2013:29).

27. Poté navrhovatelka uvádí, že se Tribunál tím, že při stanovení pokuty zkrátil dobu trvání protiprávního jednání výhradně ve vztahu k její dceřiné společnosti, dopustil nerovného zacházení mezi ní a její dceřinou společností na jedné straně a ostatními podniky, vůči nimž byl vynesen rozsudek za účast na stejném protiprávním jednání, na straně druhé. Podle názoru navrhovatelky skutečnost, že Tribunál použil ve vztahu ke stejné skutečnosti odlišné parametry, aniž mohl předložit objektivní odůvodnění, porušuje obecný požadavek soudržnosti, který vyplývá ze zásady rovného zacházení a který je vyžadován pro výpočet pokuty.

28. Navrhovatelka konečně tvrdí, že k porušení zásady proporcionality, které konstatoval Tribunál v rozsudku Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423), došlo i ve vztahu ke společnosti Total. Jelikož výše pokuty uložená společnosti Total nebyla změněna ve stejném rozsahu, jak to bylo učiněno u její dceřiné společnosti, je pokuta uložená společnosti Total nepřiměřená, aniž je to odůvodněno nějakou objektivní skutečností.

29. Komise se v podstatě domnívá, že první důvod navrhovatelky, který je podle ní založen na nesprávném předpokladu, že zamítnutím její žaloby Tribunál změnil, resp. zpřísnil rozsah její odpovědnosti, musí být zamítnut jako neopodstatněný[8]. Kromě toho musí být tento důvod prohlášen za neúčinný v rozsahu, v jakém zpochybňuje rozsudek vynesený v související věci, ve které měla navrhovatelka možnost požádat o vstup do řízení. Komise dále uvádí, že tvrzení, podle kterého byla porušena zásada kontradiktornosti tím, že ji Tribunál nevyzval, aby se vyjádřila k zamýšlenému snížení pokuty uložené její dceřiné společnosti, je v rozporu s rozsudkem Soudního dvora ve věci Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29). Komise konečně uvádí, že případné porušení procesního práva Tribunálem, jakým je porušení zásady kontradiktornosti, smí vést ke zrušení rozsudku Tribunálu pouze v případě, kdyby se prokázalo, že uvedené porušení mělo vliv na rozhodnutí sporu.

7 — Nařízení Rady ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

8 — Je třeba uvést, že Komise se ve své žalobní odpovědi odvolávala i na nepřípustnost tohoto žalobního důvodu, ale nakonec se ve své duplice vrátila k uvedené kvalifikaci.

30. Pokud jde o třetí důvod, Komise se domnívá, že všechny vznesené výhrady, které jsou založeny zvláště na nesprávném výkladu rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), který za žádných okolností neukládá Tribunálu povinnost jednat v souladu s návrhy navrhovatelky, musejí být zamítnuty.

2. Posouzení

31. Podle mého názoru nelze pochybovat o tom, že když jedna ze společností, kterým Komise společně a nerozdílně uložila jednu pokutu za porušení pravidel hospodářské soutěže, zaplatila celou tuto pokutu, již nelze požadovat její zaplacení od druhé dotčené entity nebo od ostatních dotčených entit. Pasivní solidarita totiž znamená, že splnění dotčené povinnosti kterýmkoliv z dlužníků v zásadě způsobuje zánik jakéhokoliv legitimního platebního závazku ze strany všech ostatních spoludlužníků.

32. Stejně tak se domnívám, že v případě, že ke snížení pokuty dojde na základě žaloby podané u soudu Evropské unie, je zcela zřejmé, že neexistuje právní základ umožňující požadovat od některého ze solidárních spoludlužníků větší částku pokuty, než je částka stanovená uvedeným soudem.

33. Ve skutečnosti by Komise měla dospět k takovému závěru na základě čl. 266 odst. 1 SFEU, který ukládá orgánu, který vydal akt, povinnost vyvodit všechny důsledky z jeho částečného nebo úplného zrušení.

34. Stejně tak, ačkoli jsou podniky, jimž byla společně a nerozdílně uloženo zaplatit pokutu za porušení unijního práva v oblasti hospodářské soutěže, nepochybně zodpovědné za zaplacení celé pokuty, nemohou být zodpovědné za zaplacení částky přesahující částku, která byla nakonec stanovena na základě žaloby a snížení pokuty uložené rozhodnutím Komise. Pokud jde o projednávanou věc, v případě, kdy je odpovědnost mateřské společnosti čistě odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti, která jako jediná porušila konkrétní zákaz kartelových dohod uvedených v čl. 101 odst. 1 SFEU, a kdy byla těmto společnostem mimo jiné společně a nerozdílně uložena povinnost zaplatit pokutu, Komise nemůže od mateřské společnosti požadovat zaplacení pokuty ve výši přesahující výši pokuty, kterou je dceřiná společnost nakonec povinna zaplatit.

35. Takový závěr se však zjevně v praxi Komise neprosadil.

36. Jak je vidno v projednávané věci, neochota Komise vyvodit všechny důsledky z rozsudků týkajících se snížení pokut uložených spojeným entitám, o níž svědčí podání kasačního opravného prostředku ve věci, v níž byl vydán rozsudek Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), přetrvává. Soudní dvůr musí proto znovu určit, do jaké míry a za jakých podmínek může mít mateřská společnost, která byla činěna odpovědnou za protiprávní jednání, kterého se dopustila pouze její dceřiná společnost, prospěch z úspěšného výsledku žaloby podané dceřinou společností, zvláště ze snížení pokuty, o kterém rozhodl Tribunál. Soudní dvůr musí především určit, zda je unijnímu soudu v tomto smyslu spíše uložena povinnost, než že má jen možnost.

37. Přetrvávání této neochoty pravděpodobně pramení z rozdílů v přístupu Soudního dvora.

38. V tomto ohledu Soudní dvůr v rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29) potvrdil názor, že existují situace, kdy se odpovědnost mateřské společnosti může považovat za zcela odvozenou od odpovědnosti její dceřiné společnosti [9]. Domnívám se, že Soudní dvůr mimoto implicitně potvrdil pravidlo stanovené Tribunálem v bodě 38 rozsudku Tomkins v. Komise [10], podle kterého, pokud byla mateřská společnost činěna odpovědnou za protiprávní jednání výlučně z důvodu účasti její dceřiné společnosti na kartelové dohodě, její odpovědnost nemůže jít nad rámec odpovědnosti uvedené dceřiné společnosti [11].

39. Ve věci, ve které byl vydán rozsudek Areva a další v. Komise [12], Soudní dvůr ve stejném smyslu rozhodl, že pokud byla odpovědnost mateřských společností za porušení článku 101 SFEU zcela odvozena od odpovědnosti dceřiné společnosti, kterou postupně vlastnily, celková částka uložená mateřským společnostem nemůže přesáhnout částku, která byla uložena této dceřiné společnosti.

40. Naproti tomu se jeví, že v jiných věcech, zvláště ve věcech týkajících se tzv. kartelové dohody o „průmyslových pytlech“, se na tento závěr nehledělo. Ve věci, ve které byl vydán rozsudek Kendrion v. Komise [13], byl Soudní dvůr výslovně vyzván, aby rozhodl o argumentaci uplatněné před Tribunálem a tímto soudem odmítnuté, podle které pojem „společná a nerozdílná odpovědnost“, který vychází z nutnosti zajistit účinné vymáhání pokuty, znamená, že mateřské společnosti může být uložena povinnost zaplatit pouze pokutu uloženou její dceřiné společnosti [14] (viz bod 53 rozsudku).

41. Soudní dvůr zamítl tuto argumentaci jako neopodstatněnou (viz bod 58 rozsudku) a uvedl, že diskuse byla podle všeho zaměřena spíše na použitelnost, v projednávané věci, 10 % horní hranice vztahující se na pokuty podle nařízení č. 1/2003 v případě, že dvě samostatné právnické osoby, jako jsou mateřská společnost a její dceřiná společnost, již netvoří jeden podnik ve smyslu článku 101 SFEU (viz bod 57 rozsudku).

42. V témže smyslu Soudní dvůr v rozsudku FLS Plast v. Komise [15] zamítl argumentaci navrhovatelky, podle které Komise nemůže vyžadovat od postupných mateřských společností vyšší částku, než je pokuta uložená dceřiné společnosti [16]. Soudní dvůr rozhodl, „že pokud jde o zaplacení pokuty uložené za porušení pravidel hospodářské soutěže, vztah solidarity, který existuje mezi dvěma společnostmi, které tvoří hospodářskou entitu, se nemůže omezit na formu záruky poskytované mateřskou společností k zajištění platby pokuty uložené dceřiné společnosti a že argumentace, podle které této mateřské společnosti nemohlo být uloženo zaplacení vyšší pokuty, než je pokuta uložená její dceřiné společnosti, je tak neopodstatněná“ [17].

43. Ukazuje se tedy, že judikatura Soudního dvora se do určité míry vyznačuje určitou nesoudržností, pokud jde o řešení otázky, zda mateřské společnosti, které byla připsána odpovědnost za porušení článku 101 SFEU v důsledku jednání, kterého se dopustila pouze její dceřiná společnost, a které byla z tohoto důvodu uložena povinnost společně a nerozdílně s dceřinou společností zaplatit pokutu, může být uložena povinnost zaplatit větší částku pokuty, než je částka, kterou je povinna zaplatit dceřiná společnost.

9 — Bod 43 tohoto rozsudku.

10 — Rozsudek Tomkins v. Komise (T-382/06, EU:T:2011:112, bod 38).

11 — Podle mého názoru takový závěr vyplývá z bodu 37 rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), podle kterého „úvahy [Komise] ovšem nestačí ke zpochybnění konstatování, které Tribunál učinil v bodě 38 napadeného rozsudku“.

12 — C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, body 137 a 138.

13 — C-50/12 P, EU:C:2013:771, bod 58.

14 — V uvedené věci Komise v napadeném rozhodnutí uložila navrhovatelce pokutu 34 milionů eur a její dceřiné společnosti Fardem Packaging BV uložila pokutu 2,2 milionu eur.

15 — C-243/12 P, EU:C:2014:2006.

16 — Viz popis argumentace, kterou FLS Plast A/S uplatnila před Soudním dvorem v bodech 93 až 96 rozsudku.

17 — Rozsudek FLS Plast v. Komise (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, bod 107).

44. Ve světle těchto úvodních úvah je projednávaný případ příležitostí k tomu, abych uvedl určité připomínky o účincích rozsudku týkajícího se dceřiné společnosti na právní postavení mateřské společnosti v případě, že se prokázalo, že odpovědnost této společnosti vyplývá *výlučně* z protiprávního jednání její dceřiné společnosti.

45. Ještě před samotným přezkumem argumentace, kterou zvlášť přednesla navrhovatelka, je třeba připomenout některé základní body související s úlohou soudu, zejména pokud jde o možnosti, které má v případě, kdy rozhoduje o paralelních žalobách entit, kterým byla uložena povinnost společně a nerozdílně zaplatit jednu pokutu.

46. V rámci analýzy je třeba vyjádřit se i k povaze a rozsahu odpovědnosti mateřské společnosti v případech, kdy se stejně jako v projednávané věci prokázalo, že se na protiprávním jednání přímo podílela pouze její dceřiná společnost [18].

a) Úvodní poznámky

i) Přičitatelnost protiprávního jednání a povaha odpovědnosti mateřské společnosti, která se přímo nepodílela na protiprávním jednání

47. Je již zcela ustáleno, že domněnka odpovědnosti připsané mateřským společnostem vychází zaprvé z okolnosti, že v právu hospodářské soutěže se používá pojem *podnik*, který zahrnuje každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, nezávisle na jeho právním postavení a způsobu jeho financování [19]. Pojem „podnik“ musí být chápán tak, že označuje hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato jednotka složena z více právnických osob. Z toho vyplývá, že za určitých okolností může být právnická osoba, která neporušila právo hospodářské soutěže, přesto potrestána za protiprávní jednání jiné právnické osoby, když jsou obě tyto osoby součástí téže hospodářské entity, a tvoří tak podnik, který porušil článek 101 SFEU [20].

48. Chování dceřiné společnosti může proto být přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, přestože má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jsou jí uděleny mateřskou společností, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které tyto dva právní subjekty spojují. V takové situaci se totiž má za to, že mateřská společnost a její dceřiná společnost jsou součástí téže hospodářské jednotky, a tudíž vytvářejí jediný podnik, což umožňuje Komisi určit rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, aniž je vyžadováno prokázání osobního zapojení této společnosti do protiprávního jednání [21].

49. Jinými slovy, pokud se konkrétní účast na protiprávním jednání prokázala pouze v případě dceřiné společnosti, může být také přičítána odpovědnost mateřské společnosti, společnosti, u níž bylo možné oprávněně předpokládat, že uplatňovala rozhodující vliv na svou dceřinou společnost.

18 — Předpoklad, který se zde uvádí, třeba odlišit od předpokladu, že mateřské společnosti byla uložena pokuta za její vlastní chování, jejíž výše se pak může lišit od výše pokuty uložené její dceřiné společnosti.

19 — Viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU: C: 2009: 536, bod 54 a citovaná judikatura).

20 — Viz zejména rozsudek Komise a další v. Siemens Österreich a další (C-231/11 P až C-233/11 P, EU:C:2014:256, body 43 a 45, jakož i citovaná judikatura).

21 — Viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise (C-243/12 P, EU:C:2009:536, body 58 a 59, jakož i citovaná judikatura).

50. Pokud Soudní dvůr při mnoha příležitostech uvedl, že za takových okolností mateřská společnost nese tzv. „osobní“ odpovědnost [22], chtěl tím podle mého názoru zdůraznit skutečnost, že mateřská společnost musí nést odpovědnost za protisoutěžní jednání své dceřiné společnosti bez ohledu na svou konkrétní účast na ní, a to z důvodu kapitálových a organizačních vazeb mezi ní a její dceřinou společností, jakož i zdůraznit skutečnost, že tvoří jednu hospodářskou entitu.

51. Přičtení odpovědnosti, jakkoli by byla osobní, nějaké společnosti pouze z důvodu jejích vertikálních kapitálových vazeb s dceřinou společností, však je jen *odvozeno* od odpovědnosti uvedené dceřiné společnosti [23].

52. Podle mého názoru z toho vyplývá, že z jakékoliv nesprávného zjištění týkajícího se konkrétní účasti dceřiné společnosti na protiprávním jednání – a následně nesprávného stanovení případné pokuty uložené z tohoto důvodu – by měla mít prospěch i mateřská společnost.

53. To platí tím spíše, že v nejběžnější praxi využívá Komise v takových případech mechanismus *solidární odpovědnosti* obou dotčených entit. Využití mechanismu solidarity znamená, že se dlužnickým entitám uloží povinnost zaplatit jednu a tutéž pokutu a úplné nebo částečné uhrazení platebního závazku, jež má jedna z entit, má logicky důsledky pro platební závazek druhé entity.

54. Je třeba upřesnit, že pokud jde o solidární odpovědnosti, snížení pokuty se nemůže týkat pouze jedné z dotčených entit. Pojem *solidární* odpovědnosti znamená, že osoba, které Komise přičetla odpovědnost za protiprávní jednání, nemůže z *důvodu solidarity – jako důsledku přičtení odpovědnosti* – platit částku, jejíž výše přesahuje vypočtenou částku pokuty uložené přímému faktickému pachateli protiprávního jednání [24]. Právě v tomto smyslu Tribunál upřesnil v rozsudku Tomkins v. Komise (T-382/06, EU:T:2011:112, bod 38), že odpovědnost mateřské společnosti nesmí jít vzhledem k její nepřímé účasti na protiprávním jednání nad rámec odpovědnosti její dceřiné společnosti, a toto jeho rozhodnutí zjevně potvrdil i Soudní dvůr.

55. S ohledem na všechny tyto úvahy se domnívám, že v případě přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání mateřské společnosti výlučně z důvodu jednání její dceřiné společnosti, je povinnost uvedené mateřské společnosti, které byla uložena pokuta na základě její solidární odpovědnosti s její dceřinou společností, zaplatit vyšší částku pokuty, než je pokuta uložená její dceřiné společnosti, právně zjevně nepodložená.

56. Nic to nemění na tom, že Komisi na základě článku 266 prvního pododstavce SFEU přísluší vyvodit důsledky z rozsudku, kterým se snižuje pokuta uložená dceřiné společnosti za takových okolností. Úplné a správné splnění povinností plynoucích z rozsudku Soudního dvora podle mého názoru vyžaduje, aby Komise plně zohlednila snížení pokuty provedené ve prospěch dceřiné společnosti a aby v tomto směru neměla žádný prostor pro uvážení.

57. Jak vysvětlím níže, zásah soudu na základě jeho pravomoci k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci s cílem sladit uvedené částky, který má jen fakultativní povahu a je založen na posouzení jeho vhodnosti, představuje pouze možnost, která je dostupná za určitých podmínek. Na rozdíl od názoru navrhovatelky, nemůže představovat povinnost.

22 — Pokud jde o nedávné použití tohoto výrazu, viz zejména rozsudky Komise v. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin (C-434/13 P, EU:C:2014:2456, body 39 a 51 a citovaná judikatura); Schindler Holding a další v. Komise (C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 101), jakož i Komise a další v. Siemens Österreich a další (C-231/11 P až C 233/11 P, EU:C:2014:256, bod 44 a citovaná judikatura).

23 — Viz rozsudek Komise a další v. Siemens Österreich a další (C-231/11 P až C-233/11 P, EU:C:2014:256, bod 47 a citovaná judikatura).

24 — Bernardeau L., Christienne J.-P.: *Les amendes en droit de la concurrence – Pratique décisionnelle et contrôle juridictionnel du droit de l'Union*, coll. „Europe(s)“, Bruxelles, Larcier, 1. vyd., 2013, zvláště bod II.1231.

ii) Úloha soudu rozhodujícího o souběžných žalobách: poznatky vyplývající z judikatury vyjádřené v rozsudku Komise v. AssiDomän Kraft Products a další[25] až po judikaturu vyjádřenou v rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P)

58. Není sporu o tom, že unijní soud projednávající žalobu na neplatnost nemůže rozhodnout *ultra petita*[26]. Podle dispoziční zásady totiž soud může rozhodnout pouze o konkrétních návrzích účastníků řízení, samozřejmě s výjimkou důvodů a otázek, které může případně vznést bez návrhu.

59. Právě na základě této hlavní zásady soudního řízení Soudní dvůr v rozsudku Komise v. AssiDomän Kraft Products a další rozhodl, že pokud se některá z osob, jimž je určen akt Komise rozhodne podat žalobu na neplatnost, unijní soud se zabývá jen těmi částmi rozhodnutí, které se týkají této osoby. Ty části rozhodnutí, které se týkají jiných takových osob a které nebyly napadeny, naproti tomu nejsou součástí sporu, o němž má soud rozhodnout[27]. Ve stejném smyslu Soudní dvůr v rozsudku ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další[28] zdůraznil, že pokud se osoba, jíž je určeno rozhodnutí Komise, kterým se jí ukládá pokuta za porušení pravidel hospodářské soutěže, rozhodne podat žalobu na neplatnost, soud Unie se zabývá jen těmi částmi rozhodnutí, které se týkají této osoby. Ty části rozhodnutí, které se týkají jiných osob, jimž je rozhodnutí určeno, a které nebyly napadeny, naproti tomu nejsou součástí sporu, o němž má soud Unie rozhodnout.

60. Tyto případy se však týkaly konkrétních situací, jejichž zvláštnosti byly vylíčeny v bodech 47 a 48 rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), v nichž se uvádí, že ze zrušení sporného rozhodnutí vůči dané společnosti nebylo možné vyvodit žádné účinky vůči dalším společnostem, kterým bylo rozhodnutí považované za samostatné rozhodnutí, také určeno. Je totiž třeba jednoduše uznat, že dotčenými adresáty byly samostatné entity dotčené různými rozhodnutími nebo alespoň souborem samostatných a odlišných rozhodnutí[29].

61. Situace, jež vedla k vydání rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29) byla zcela jiná.

62. V tomto rozsudku vydaném velkým senátem Soudní dvůr totiž dospěl k závěru, že pokud se mateřská společnost neúčastnila protiprávního jednání, takže její *odpovědnost byla čistě odvozena* od odpovědnosti její dceřiné společnosti (první podmínka) a existuje *totožnost předmětu* souběžných žalob podaných mateřskou společností a její dceřinou společností (druhá podmínka), Tribunál může oprávněně přiznat mateřské společnosti zkrácení doby trvání protiprávního jednání, o němž bylo rozhodnuto v rámci řízení zahájeného dceřinou společností a současně snížit ve vztahu k mateřské společnosti i výši uložené pokuty.

63. V projednávané věci vyvstává otázka, zda měl Tribunál při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci nejen možnost, jež se mu nabízí za určitých podmínek, ale dokonce povinnost, snížit částku pokuty uložené navrhovatelce ve stejném rozsahu jako její dceřiné společnosti. Je totiž třeba zdůraznit, že v rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29) byla položena pouze otázka, zda Tribunál *může* nebo nemůže sladit částky pokut, a nikoli zda je *povinen* tak učinit.

64. V určitém smyslu by argumenty mohly mluvit ve prospěch toho, že Tribunál má povinnost uplatnit stejný přístup jako ten, který byl uplatněn ve věci, ve které byl vydán rozsudek Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

25 — C-310/97 P, EU:C:1999:407.

26 — Rozsudek Komise v. AssiDomän Kraft Products a další (C-310/97 P, EU:C:1999:407, bod 52 a citovaná judikatura).

27 — Tamtéž (bod 53).

28 — C 201/09 P a C 216/09 P, EU:C:2011:190, bod 141.

29 — V rozsudku Komise v. AssiDomän Kraft Products a další (C-310/97 P, EU:C:1999:407, bod 56) Soudní dvůr uvedl, že článek 176 Smlouvy o ES (nyní článek 266 SFEU) neznamená, že Soudní dvůr je na žádost dotčených osob povinen přezkoumat totožná nebo podobná rozhodnutí, údajně dotčená stejnou nesrovnalostí, určená jiným adresátům než navrhovatelce.

65. Zaprvé by takový postoj byl v souladu s jednotným přístupem k pojmu podniku, který zastává Komise a který je potvrzen judikaturou Soudního dvora. V případě přičtení odpovědnosti mateřské společnosti pouze z důvodu jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost, by nepoužití snížení pokuty přiznaného dceřiné společnosti nakonec mělo za následek umělé rozdělení těchto dvou entit, které jsou však součástí téhož podniku. V tomto kontextu musí existovat určitá soudržnost mezi pokutou uloženou mateřské společnosti a pokutou uloženou její dceřiné společnosti. Mohlo by se totiž jevit jako poněkud rozporné obhajovat na jedné straně jednotný přístup k pojmu „podnik“, když jde o přičitatelnost protiprávních jednání, a na straně druhé hájit rozdílný přístup při vyvozování všech důsledků tohoto jednotného přístupu.

66. Zadruhé povinnost Tribunálu zajistit, aby mateřská společnost měla prospěch ze snížení případné pokuty přiznaného dceřiné společnosti, by byla v souladu s požadavkem úplného splnění povinností plynoucích z rozsudku vydaného Tribunálem, pokud jde o dceřinou společnost. Tento aspekt je o to důležitější, že Komise se nezdá vždy být ochotna [30] plně zohlednit snížení přiznané dceřiné společnosti. Později se vrátím k tomuto posledně uvedenému bodu, který je podle mého názoru klíčovým parametrem odpovědi, kterou je třeba v projednávané věci poskytnout na otázky vyvolané prvním a třetím důvodem.

67. Zatřetí nelze ztrácet ze zřetele, že Tribunál vykonává nad výší pokut pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, v jejímž rámci pravidlo *ne ultra petita* sehrává v porovnání s oblastí přezkumu legality omezenější, dokonce okrajovou roli [31].

68. Při výkonu této pravomoci je Tribunál při posuzování přiměřenosti výše pokuty, kterou má uložit, povinen zohlednit všechny právní a věcné okolnosti relevantní ke dni vydání rozhodnutí.

69. Z těchto okolností nelze vyloučit možné vzetí v úvahu zcela odvozené odpovědnosti mateřské společnosti a důsledků, které z toho nutně vyplynou v případě snížení pokuty uložené dceřiné společnosti. V této souvislosti by se dalo argumentovat tím, že vyvození důsledků z takového snížení pro pokutu mateřské společnosti (jejíž odpovědnost je čistě odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti) ve spojení s požadavkem totožnosti předmětu souběžných žalob podaných mateřskou společností a její dceřinou společností se vyznačuje určitou automatickou povahou a Tribunálu by nemělo způsobovat nepřekonatelné potíže.

70. Jakkoliv lákavé je však uložení povinnosti Tribunálu v tomto smyslu, může jen částečně vyvážit nevýhody související s podmínkami a riziky, které jsou nevyhnutelně spojeny se zásahem soudu. Domnívám se totiž, že zásah soudu ve smyslu, jaký prosazuje navrhovatelka, nemůže být jedinou nebo hlavní zárukou účinnosti jednotného přístupu k pojmu podniku a důsledků, které musí zásah soudu nutně mít pro výši pokuty uložené mateřské společnosti v případě, že je její odpovědnost zcela odvozená od odpovědnosti její dceřiné společnosti.

71. Zaprvé a s rizikem, že budu nucen připomenout to, co se ukáže jako zjevné, zásah soudu může být pouze daný okolnostmi v tom smyslu, že je vždy podmíněn předchozím podáním žaloby nebo několika souběžných žalob. Proto nelze vyloučit, že za předpokladu, jako je předpoklad v projednávané věci, mateřská společnost nebude považovat za vhodné nebo nebude moci podat žalobu proti rozhodnutí, kterým je jí na základě solidární odpovědnosti s její dceřinou společností uložena pokuta za porušení pravidel hospodářské soutěže. V takovém případě je mateřská společnost přesto, že byla dotčena sporným rozhodnutím pouze z důvodu jednání její dceřiné společnosti, zbavena jakékoli možnosti dosáhnout snížení případné pokuty, které Tribunál případně přiznal uvedené dceřiné společnosti.

30 — Tak tomu je v tomto případě. Přístupu, který Komise prosazuje v projednávané věci, však odporuje přístup, který přijala v jiných případech, když v souvislosti s pokutou uloženou společnosti zjevně naopak tvrdí, navzdory neexistenci návrhu v tomto smyslu v žalobě uvedené společnosti, že Tribunál zasáhl do povinností Komise, které jí přísluší podle čl. 266 prvního pododstavce SFEU (viz zvláště rozsudek Alliance One International v. Komise, C-679/11 P, EU:C:2013:606, body 93 a 107).

31 — V tomto smyslu viz stanoviska, která přednesli generální advokát Mengozzi ve věci Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2012:499, bod 37), a generální advokát Poiares Maduro ve věci Groupe Danone v. Komise (C-3/ 06 P, EU:C:2006:720, bod 49).

72. Zadruhé i za předpokladu, že by mateřská společnost a dceřiná společnost podaly souběžné žaloby tak, jak se to stalo v projednávané věci, se dotčené žaloby musí vyznačovat totožností předmětu alespoň v případech, kdy jde o přezkum legality.

73. Zatřetí – a tento bod podle mě osvětluje všechna omezení případného uznání povinnosti zásahu soudu – k tomu, aby Tribunál mohl i v rámci své pravomoci v plné jurisdikci zohlednit za účelem změny výše pokuty uložené mateřské společnosti svá vlastní zjištění o její dceřiné společnosti, je rovněž třeba, aby Tribunál skutečně rozhodl (nebo souběžně rozhodl) o žalobě podané dceřinou společností v době, kdy rozhoduje o žalobě podané mateřskou společností. Nelze vyloučit, že z důvodu procesních rozhodnutí a materiálních omezení specifických pro každý případ, soud Unie v době, kdy má rozhodnout o žalobě podané dceřinou společností, již rozhodl o žalobě podané mateřskou společností.

74. V důsledku toho jsem pevně přesvědčen, že za soudržnost rozhodnutí přijatých vůči mateřské společnosti a její dceřiné společnosti by za okolností, o jaké jde v projednávané věci, měla nejprve odpovídat Komise, která je podle článku 266 prvního pododstavce SFEU povinna přijmout opatření vyplývající z rozsudků. Nehledě k jiným úvahám, tomuto orgánu přísluší vyvodit vůči mateřské společnosti případné důsledky plynoucí z rozsudku týkajícího se její dceřiné společnosti.

75. Důrazně je třeba připomenout nezbytnost toho, aby Komise vyvodila vůči mateřské společnosti důsledky z uskutečněných zjištění a z rozhodnutí nakonec přijatého na základě žaloby podané dceřinou společností proti rozhodnutí, kterým se oběma společnostem společně a nerozdílně ukládá pokuta. Tento požadavek nemůže záviset na posouzení vhodnosti. Ve všech případech, kdy dceřiná společnost dosáhne úplného nebo částečného zrušení pokuty, by Komise zejména měla přiznat stejné zrušení pokuty i mateřské společnosti. Připomínám totiž, že v případě, o jaký se jedná ve věci samé, čili za předpokladu, že odpovědnost mateřské společnosti je zcela odvozena od jednání, jehož se dopustila její dceřiná společnost, by totiž zachování pro mateřskou společnost vyšší částky pokuty, než je ta, kterou je nakonec povinna zaplatit její dceřiná společnost, znamenalo uložení pokuty ve výši, pro kterou neexistuje žádný právní základ.

76. Ve světle všech těchto úvah budu konkrétně zkoumat první a třetí důvod, které byly uplatněny v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku.

b) K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

77. Pokud jde o první důvod, vycházející z porušení zásady kontradiktornosti, zastávám názor, že ačkoli lze učinit nezbytná srovnání s rozsudkem Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29), odpověď, která má být poskytnuta, musí být v každém případě koncipována odlišně.

78. V uvedené věci totiž bylo Tribunálu vytýkáno, že nedal Komisi příležitost vyjádřit se k jeho záměru snížit pokutu uloženou společnosti Tomkins plc, na základě důvodů, které byly vzneseny pouze její dceřinou společností v souběžné věci, v níž byl vydán rozsudek tribunálu Pegler v. Komise[32]. Tento důvod byl odmítnut Soudním dvorem, který rozhodl, že výhrady Komise, že nebyla dodržena zásada kontradiktornosti ani právo na spravedlivý proces, vychází z jejího pevného přesvědčení, že nejsou-li podány zcela totožné žaloby, nelze mateřské společnosti, totiž společnosti Tomkins plc, v žádném případě přiznat prospěch ze zkrácení doby protiprávního jednání konstatovaného v případě její dceřiné společnosti Pegler Ltd. Soudní dvůr však uvádí, že „tato možnost za některých okolností existuje“ (C-286/11 P, EU:C:2013:29, bod 61).

32 — T-386/06, EU:T:2011:115.

79. V projednávané věci naopak nelze nepřihlédnout k argumentaci, podle které snížení pokuty uložené dceřiné společnosti, které nebylo doprovázeno snížením pokuty uložené mateřské společnosti, změnilo povahu [33] odpovědnosti mateřské společnosti. Buď odpovědnost mateřské společnosti v projednávané věci již nelze považovat za zcela odvozenou od odpovědnosti dceřiné společnosti, nebo existující rozdíl mezi pokutou uloženou mateřské společnosti a pokutou uloženou její dceřiné společnosti nemá žádné právní odůvodnění nebo právní základ.

80. Nejsem však přesvědčen o tom, že Tribunál v rámci soudního řízení, které vedlo k napadenému rozsudku, porušil zásadu kontradiktornosti, která především znamená, že účastníci řízení jsou seznámeni jak se skutkovými, tak právními okolnostmi, které jsou rozhodující pro výsledek řízení [34] – bez ohledu na to, zda byly nebo nebyly soudem uplatněny bez návrhu – a že o těchto okolnostech mohou vést kontradiktorní diskusi.

81. I za předpokladu, že by bylo třeba přijmout tvrzení, podle kterého napadený rozsudek ve spojení s rozsudkem vyhlášeným v tentýž den ve věci Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423) změnil povahu odpovědnosti navrhovatelky, totiž napadený rozsudek podle mě nemůže být z hlediska dodržení práva na obhajobu považován za problematický.

82. Dále se domnívám, že důvod vycházející z porušení zásady kontradiktornosti v projednávané věci je, pokud ne neúčinný, tak zjevně neopodstatněný.

83. Důvod je neúčinný v tom smyslu, že povahu odpovědnosti případně nezměnil napadený rozsudek, ale účinek tohoto rozsudku ve spojení s účinkem rozsudku vydaného téhož dne v rozsudku Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423).

84. Důvod je v každém případě neopodstatněný, protože se vůbec neprokázalo, že Tribunál vydal napadený rozsudek a přitom nepředložil skutkovou nebo právní okolnost k diskusi mezi účastníky řízení. Rozhodnout jinak by znamenalo uložit soudu povinnost systematicky vyzývat právní entitu, aby se vyjádřila k případnému vlivu stanovisek přijatých v souvisejících nebo souběžných věcech.

85. Konečně je nesporné, že případné porušení procesního práva ze strany Tribunálu, jako je porušení zásady kontradiktornosti, může vést ke zrušení jeho rozsudku pouze v případě, že se prokázalo, že toto porušení mělo vliv na řešení sporu [35].

86. Podle mého názoru se toto v projednávané věci neprokázalo. Nebylo prokázáno, že to, že navrhovatelka nebyla ve smyslu svého požadavku vyzvána, aby se vyjádřila ke snížení pokuty, nevyhnutelně mohlo změnit výsledek sporu.

c) K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

87. Třetí důvod není o nic přesvědčivější.

88. Jak jsem již vysvětlil, z rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29) nelze vyvodit, že by se Tribunál dopustil jakéhokoli nesprávného právního posouzení nebo nesprávně použil svou pravomoc k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci, když v projednávané věci nesladil částku pokuty uloženou navrhovatelce s výší pokuty, která byla nakonec uložena její dceřiné společnosti ve věci, ve které byl vydán rozsudek Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423).

33 — Ačkoliv je znění důvodu v některých ohledech poněkud nejasné, navrhovatelka namítá změnu povahy odpovědnosti, a ne jen zpřísnění své odpovědnosti.

34 — Pro nedávné připomenutí tohoto požadavku viz rozsudek OHIM v. National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2014:186, bod 54 a citovaná judikatura).

35 — Viz zejména rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise (C-40/12 P, EU:C:2013:768, bod 81 a citovaná judikatura).

89. Pokud jde o první část tohoto důvodu, vůbec mě nepřesvědčila argumentace, která v podstatě naznačuje, že Tribunál překročil svou pravomoc k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci tím, že v tomto rámci změnil povahu její odpovědnosti.

90. V návaznosti na to, co jsem uvedl v souvislosti s prvním důvodem, stačí připomenout, že z hlediska změny rozsahu odpovědnosti je případně problematické právě snížení pokuty uskutečněné v souběžné věci Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423), a nikoli napadený rozsudek sám o sobě.

91. Pokud jde o druhou část třetího důvodu, ve velké míře se odvolává na poznatky, které by se měly vyvodit z rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

92. Opět považuji za nutné připomenout, že se Soudní dvůr zmínil jen o možnosti Tribunálu přiznat mateřské společnosti v případě, že mateřská společnost a její dceřiná společnost napadly pokuty, které jim byly jednotlivě uloženy, souběžnými žalobami, jejichž předmět je stejný, stejné snížení pokuty jako její dceřiné společnosti. Podle mého názoru to ostatně dostatečně jasně vyplývá z výrazů, které Soudní dvůr použil, zejména z výrazu „možnost“, který byl dvakrát použit v bodě 61 uvedeného rozsudku. Soudní dvůr sice rozhodl, že pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci poskytuje Soudnímu dvoru možnost sladit výši pokuty uložené mateřské společnosti s výší pokuty, která byla stanovena dceřiné společnosti na základě ní podané souběžné žaloby, ale v žádném případě to nestanovil jako povinnost.

93. Z výše uvedených důvodů by ustanovení takové povinnosti odstranilo pouze část nevýhod vyplývajících z nesladění pokut uložených jednak mateřské společnosti a jednak její dceřiné společnosti.

94. Každopádně, i kdyby se Soudní dvůr rozhodl uložit Tribunálu takovou povinnost, což se vůbec nejeví jako vhodné vzhledem k povinnosti Komise vyhovět rozsudku, kterou jí ukládá článek 266 první odstavec SFEU, tato povinnost by mohla být uložena pouze za určitých podmínek.

95. Kromě existence souběžných žalob podaných dceřinou společností a její mateřskou společností je mimoto třeba, aby tyto žaloby měly *stejný předmět*. jak jasně vyplývá z rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

96. I když Soudní dvůr v tomto rozsudku jasně nevymezil pojem „předmět“, nic to nemění na tom, že dva podstatné znaky umožňují porozumět jeho obsahu.

97. Na jedné straně Soudní dvůr nevyžaduje totožnost uplatněných důvodů nebo argumentace na podporu uvedených důvodů. Takový přístup je příliš omezující a mohl by odsoudit k nezdaru jakýkoliv pokus Tribunálu o sladění pokut v rámci jeho pravomoci k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci.

98. Na druhé straně pro závěr o totožnosti předmětu nestačí požadovat, aby návrhová žádání předložená dceřinou společností a mateřskou společností sledovala stejný cíl. Stejně tak obecné zpochybnění přiměřenosti či nepřiměřenosti pokuty z hlediska kritérií doby trvání protiprávního jednání nemůže vést k závěru o totožnosti předmětu.

99. V tomto bodě se domnívám, že Soudní dvůr potvrdil přístup, který Tribunál uplatnil ve věci Tomkins v. Komise (T-382/06, EU:T:2011:112) tím, že rozlišil výhrady týkající se doby trvání protiprávního jednání podle toho, zda se týkaly, nebo netýkaly téhož aspektu. Tribunál ve skutečnosti sladil částky pokut pouze v tomto rozsahu. Jak se zdá, Soudní dvůr v bodě 56 svého rozsudku potvrdil rozlišení, které provedl Tribunál, tím, že rozhodl, že uvedený soud nelze kritizovat za to, že ve věci zahájené žalobou společnosti Tomkins plc, odmítl zohlednit nesprávné posouzení ze strany Komise,

pokud jde o odrazující faktor vůči společnosti Pegler Ltd. Soudní dvůr v této souvislosti poznamenal, že Tribunál v bodech 56 až 58 téhož rozsudku vyvodil důsledek ze skutečnosti, že se žaloba společnosti Tomkins plc netýkala nesprávného posouzení, kterého se dopustila Komise při uplatnění odrazujícího faktoru.

100. Pokud jde o projednávanou věc, přestože je pravda, že kromě uplatnění různých důvodů týkajících se přičitatelnosti protiprávního jednání navrhovatelce tato rovněž zpochybnila určení období protiprávního jednání, neučinila tak přesně z téhož hlediska jako Total France. Total France totiž kromě konstatování týkajících se své skutečné účasti během některých období zpochybnila i použitou metodu při stanovení pokuty pro určení násobícího koeficientu z důvodu zohlednění doby trvání protiprávního jednání.

101. Přitom to byla právě výhrada vycházející z porušení zásad rovného zacházení a proporcionality při uplatňování metody vyplývající z pokynů, co vedlo Tribunál k tomu, aby snížil výši pokuty uložené dceřiné společnosti navrhovatelky.

102. Dále se domnívám, že i kdyby byl Tribunál povinen zohlednit snížení pokuty, o němž rozhodl v případě společnosti Total France, nemohl by ve stejném rozsahu snížit pokutu uloženou navrhovatelce. Žaloba navrhovatelky se totiž netýkala metody uplatněné z důvodu doby trvání protiprávního jednání, a z tohoto hlediska tedy neměla stejný předmět jako žaloba její dceřiné společnosti Total France.

103. Pokud jde o výhradu vycházející z porušení zásady rovného zacházení, znovu vznáší otázku, zda Tribunál měl bez návrhu přiznat stejné snížení pokuty, jaké přiznal společnosti Total France.

104. V tomto ohledu stačí připomenout, že výkon pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci neznamená přezkum z úřední povinnosti a že s výjimkou důvodů veřejného pořádku, mezi něž patří chybějící odůvodnění napadeného rozhodnutí, které je soud povinen přezkoumávat bez návrhu, přísluší žalobci, aby uvedl žalobní důvody proti dotyčnému rozhodnutí a předložil důkazy na podporu těchto důvodů [36].

105. Jelikož navrhovatelka v prvním stupni nezpochybnila metodu určení faktoru použitelného na základě doby trvání protiprávního jednání za účelem stanovení výše pokuty, nemůže podle mého názoru ve stadiu kasačního opravného prostředku tvrdit, že byla předmětem méně příznivého zacházení ze strany Tribunálu než její dceřiná společnost.

106. Jelikož ani zásada rovného zacházení není důvodem veřejného pořádku [37], nebyl Tribunál z právního hlediska povinen vznést otázku protiprávnosti, kterou bylo stiženo použití násobícího faktoru, i kdyby byl na tuto otázku upozorněn v rámci souběžné žaloby podané společností Total France.

107. Tyto úvahy platí i v případě výhrady vycházející z údajného porušení zásady proporcionality. Skutečnost, že Tribunál musí vykonávat svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci v souladu s touto posledně uvedenou zásadou, neznamená, že je povinen uplatnit jakoukoliv argumentaci týkající se možného porušení uvedené zásady.

108. S ohledem na všechny tyto úvahy se domnívám, že první a třetí důvod kasačního opravného prostředku je třeba zamítnout.

36 — Viz zejména rozsudky KME Germany a další v. Komise (C-272/09 P, EU:C:2011:810, bod 104), Chalkor v. Komise (C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 64), jakož i KME Germany a další v. Komise (C-389/10 P, EU:C:2011:816, bod 131).

37 — Svědčí o tom okolnost, že byl v řízení před Soudním dvorem zamítnut jako nový důvod (viz rozsudky Langnese-Iglo v. Komise, C-279/95 P, EU:C:1998:447, body 53 až 56, a The Dow Chemical Company v. Komise, C-179/12 P, EU:C:2013:605, body 80 až 83).

B – *Druhý důvod, vycházející z nesprávných právních posouzení týkajících se odůvodnění napadeného rozsudku*

109. Navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál dopustil několika „nesprávných posouzení týkajících se odůvodnění“ při výkonu přezkumu legality a své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci.

1. První část: existence nesprávného právního posouzení Tribunálu v rámci jeho přezkumu legality z důvodu, že Komisi nevytknul porušení její povinnosti uvést odůvodnění

a) Argumentace účastnic řízení

110. Navrhovatelka uvádí dvě výhrady.

111. Navrhovatelka se zaprvé domnívá, že se Tribunál dopustil nesprávných posouzení při přezkumu odůvodnění sporného rozhodnutí, pokud jde o tvrzení směřující k vyvrácení domněnky rozhodujícího vlivu.

112. Podle názoru společnosti Total některé skutečnosti v projednávané věci vyžadovaly v souladu s poznatky vyplývajícími z rozsudku Elf Aquitaine v. Komise [38] podrobnější odůvodnění toho, proč Komise usoudila, že předložené důkazy nejsou dostatečné k vyvrácení uvedené domněnky.

113. Zaprvé sporné rozhodnutí nezapadá do ustálené rozhodovací praxe, ale naznačuje změnu postoje, na kterou bylo poukázáno ve věci, ve které byl vydán rozsudek Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620), při uplatnění domněnky rozhodujícího vlivu mateřských společností na jejich dceřiné společnosti. Zadruhé tato změna postoje měla za následek značný rozdíl v zacházení s navrhovatelkou, kterému Komise měla věnovat zvláštní pozornost. Zatřetí je třeba zdůraznit, že v projednávané věci je odpovědnost navrhovatelky zcela odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti, která se samotná přímo účastnila protiprávního jednání. Začtvrté byla Total formálně uvědomena až v době zaslání oznámení námitek, čímž potenciálně může být dotčeno právo na obhajobu.

114. Total se s odvoláním na rozsudek Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620) (zejména na jeho body 160 a 167) domnívá že, na rozdíl od toho, co Tribunál tvrdí v bodě 123 napadeného rozsudku, Komise nezkoumala všechny důkazy, které Total předložila. Tribunál v tomto bodě opomněl zohlednit naprostý nedostatek odůvodnění sporného rozhodnutí, což představuje porušení podstatné formální náležitosti. Podle navrhovatelky vykazuje napadený rozsudek nejasnost (viz zejména body 74 a 146 napadeného rozsudku) mezi možností Komise uplatnit domněnku existence hospodářské jednotky mezi oběma společnostmi, vlastní-li mateřská společnost svou dceřinou společnost stoprocentně, na jedné straně a legitimní možností společnosti, která chce vyvrátit takovou domněnku, předložit jakýkoli důkaz svědčící o tom, že obě dotčené společnosti netvoří takovou jednotku, na straně druhé.

115. Zadruhé se Total domnívá, že Tribunál tím, že odůvodnění Komise nahradil svým vlastním odůvodněním namísto toho, aby prohlásil sporné rozhodnutí za neplatné z důvodu nedostatku odůvodnění, překročil meze svého přezkumu legality, což nutně musí vést ke zrušení napadeného rozsudku. To se týká zejména odůvodnění odpovědi na tvrzení týkající se finanční nezávislosti společnosti Total Raffinage Marketing (T-566/08, EU:T:2013:423) (zejména body 89 a 90 napadeného rozsudku), neposkytnutí informací ze strany dceřiné společností o její činnosti na trhu mateřské

38 — C-521/09 P, EU:C:2011:620, body 150 až 165.

společnosti (bod 95 napadeného rozsudku), neexistence pokynů dávaných mateřskou společností [dceřiné společnosti] (bod 99 napadeného rozsudku) a nakonec neexistence překrývání personálu v řídících orgánech mateřské společnosti a její dceřiné společnosti (body 75 až 80 napadeného rozsudku).

116. Komise navrhuje zamítnutí těchto výhrad, jež považuje za nepřípustné a každopádně za neopodstatněné.

b) Posouzení

i) Přípustnost

117. Především je třeba rozhodnout o přípustnosti této části.

118. Jak uvedla Komise, lze si oprávněně klást otázku, zda navrhovatelka tím, že poprvé vznáší otázku odůvodnění sporného rozhodnutí jakožto podstatné formální náležitosti neusiluje o změnu předmětu sporu před Tribunálem.

119. Jeví se totiž, že body napadeného rozsudku zpochybněné v rámci druhého důvodu projednávaného kasačního opravného prostředku [39], jejichž cílem bylo odpovědět na argumentaci uvedenou v druhé části čtvrtého žalobního důvodu uplatněného před Tribunálem, se v podstatné míře vztahovaly na otázku, zda se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení důkazů předložených s cílem vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu.

120. Navrhovatelka ostatně zdůraznila, že výhrady, které uvádí v rámci projednávaného důvodu, souvisí s „úplným nedostatkem odůvodnění“ sporného rozhodnutí, který měl Tribunál zohlednit i bez návrhu.

121. V tomto ohledu je nesporné, že porušení povinnosti stanovené v článku 296 SFEU uvést odůvodnění aktů přijatých institucemi, která se považuje za podstatnou formální náležitost, *může* soud uplatnit bez návrhu. Tato možnost logicky vyplývá z potřeby soudu, který má rozhodnout spor, znát, pro účely konkrétního výkonu svého přezkumu, úvahy původce aktu. Je nesporné, že hlavním cílem povinnosti odůvodnit individuální rozhodnutí je umožnit soudní přezkum [40].

122. Otázku, zda nedostatek odůvodnění *musí* být ve všech případech uplatněn i bez návrhu, je třeba posuzovat mnohem choulostivěji a za zvláštních okolností projednávané věci je na ni nutno odpovědět záporně.

123. Podle mého názoru, pokud má soud rozhodnout o opodstatněnosti posouzení obsaženého v napadeném aktu – v projednávané věci posouzení týkajícího se přezkoumání důkazů předložených s cílem vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu navrhovatelky na její dceřinou společnost – musí být nutně schopen porozumět znění rozhodnutí a odůvodnění poskytnutému původcem aktu, aby mohl vykonat přezkum. Jinými slovy, přezkoumání opodstatněnosti posouzení provedených Komisí nutně probíhá ověřením, ačkoli implicitním, dostatečnosti odůvodnění sporného rozhodnutí.

124. Dále plně souhlasím se stanoviskem Komise, podle kterého Tribunál nemůže mít povinnost zkoumat bez návrhu odůvodnění sporného rozhodnutí týkající se aspektů, které před ním nebyly uplatněny. Ostatně právě v tomto smyslu Soudní dvůr nedávno rozhodl tak, že v rámci kasačního opravného prostředku zamítl dva důvody týkající se odůvodnění sporného rozhodnutí, které podobně jako v projednávané věci nebyly výslovně uplatněny v prvním stupni [41].

39 — Body 88 až 93 a 94 až 96 napadeného rozsudku.

40 — Viz zejména rozsudek Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 148 a citovaná judikatura).

41 — Viz rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise (C-40/12 P, EU:C:2013:768, body 46 až 55 a 61 až 64).

125. Situace projednávané věci se liší od okolností dotčených v rozsudku Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620) ve věci, ve které byla otázka odůvodnění odmítnutí argumentů předložených navrhovatelkou s cílem vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu přesně vznesena v prvním stupni [42].

126. V projednávané věci je třeba uvést, že navrhovatelka soustředila svou argumentaci na samotné uplatnění domněnky uplatňování rozhodujícího vlivu na její dceřinou společnost Total France, která byla uplatněna v její neprospěch, a na skutečnosti, které údajně měly Komisi přivést k tomu, aby uvedenou domněnku vyvrátila. Kritizované body napadeného rozsudku se tak vztahovaly na opodstatněnost posouzení učiněných Komisí a na případnou nedostatečnost odůvodnění sporného rozhodnutí z hlediska dodržení podstatných formálních náležitostí.

127. Mám tedy za to, že první část tohoto důvodu je třeba v plném rozsahu odmítnout jako nepřípustnou.

128. Domnívám se totiž, že lze Tribunálu jen stěží vytýkat, že nevznesl otázku, která mu nebyla přímo předložena. Domnívám se, že pokud by se dospělo k jinému závěru, znamenalo by to nedodržení hlavních procesních zásad tím, že by se soudu uložila nepřiměřená povinnost, založená na přání jistým způsobem „kompenzovat“ uplatnění, Soudním dvorem potvrzené, domněnky rozhodujícího vlivu mateřských společností na jejich dceřiné společnosti. Později se k tomu ještě vrátím.

129. Pokud Soudní dvůr takový závěr nepřijme, je třeba se zabývat věcnou otázkou, zda Tribunál nezohlednil poznatky vyplývající z uvedeného rozsudku Elf Aquitaine v. Komise.

ii) Rozsah povinnosti uvést odůvodnění podle téhož rozsudku Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P)

130. Navrhovatelka se zdá naznačovat, že otázka zohlednění odůvodnění aktů orgánů i bez návrhu nabývá nový rozměr a je zvláště naléhavá, pokud jde o rozhodnutí Komise uplatňující domněnku rozhodujícího vlivu. V souladu s poznatky vyplývajícími z rozsudku Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620) Soudní dvůr totiž především zdůraznil, že souběžně s povinností Komise „podrobně uvést“ ve sporném rozhodnutí důvody, ze kterých se domnívala, že důkazy předložené mateřskou společností nebyly dostatečné k vyvrácení domněnky uplatněné v tomto rozhodnutí, Tribunál měl věnovat *zvláštní pozornost* otázce, zda Komise tuto povinnost splnila (bod 167 rozsudku).

131. Připomínám, že v rozsudku Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620) Soudní dvůr především zdůraznil, že pokud jde konkrétně o rozhodnutí Komise, které se v případě více osob, jimž je určeno, výslovně opírá o domněnku skutečného uplatňování rozhodujícího vlivu, je třeba konstatovat, že Komise má každopádně – pod hrozbou, že se tato domněnka stane nevyvratitelnou – povinnost vhodným způsobem sdělit těmto osobám důvody, ze kterých předložené důkazy o skutkových a právních okolnostech nestačily k vyvrácení uvedené domněnky. Povinnost Komise odůvodnit svá rozhodnutí v této otázce vyplývá zejména z vyvratitelné povahy uvedené domněnky, jejíž vyvrácení vyžaduje, aby dotčené strany předložily důkaz o ekonomických, organizačních a právních vazbách mezi dotčenými společnostmi (bod 153 téhož rozsudku).

132. V této souvislosti Soudní dvůr upřesnil, že i když se Komise nemusí nutně vyjádřit ke všem argumentům, které před ní uplatní dotčené strany, Tribunál měl *vzhledem ke všem okolnostem projednávané věci* věnovat zvláštní pozornost tomu, zda sporné rozhodnutí podrobně uvádí důvody, ze kterých se Komise domnívala, že důkazy předložené navrhovatelkou nebyly dostatečné k vyvrácení domněnky uplatněné v tomto rozhodnutí (body 161 a 167 rozsudku).

42 — Viz bod 9 tohoto rozsudku, v němž se uvádí přezkum Tribunálem druhého důvodu, který byl před ním uplatněn a který vycházel z nedostatečného odůvodnění.

133. Kromě již zmíněné skutečnosti, že před Tribunálem byla uvedena otázka odůvodnění části rozhodnutí Komise, která se týkala uplatnění domněnky rozhodujícího vlivu a argumentů směřujících k vyvrácení této domněnky, zastávám názor, že cílem Soudního dvora bylo objasnit zvláštní okolnosti, a nikoli, podle mého názoru, zakotvit nějakou povinnost uvést podrobnější odůvodnění a současně od Tribunálu v tomto ohledu vyžadovat zvláštní pozornost.

134. Domnívám se, že to zcela jasně vyplývá z výrazů, které použil Soudní dvůr, který poté, co připomněl ustálenou judikaturu týkající se odůvodnění aktů s individuálním dosahem [43], a zejména pravidlo, podle kterého požadavek odůvodnění musí být přizpůsoben každému jednotlivému případu, odkázal na zvláštnosti projednávané věci.

135. Soudní dvůr nejprve poukázal na to, že pouze jeden bod odůvodnění sporného rozhodnutí v uvedené věci skutečně obsahoval důvody zamítnutí tvrzení navrhovatelky týkající se tvrzené nezávislosti její dceřiné společnosti Komisí [44].

136. Dále se projednávaná věc podle názoru Soudního dvora vyznačovala změnou přístupu – nenapadeného v rámci řízení o kasačním opravném prostředku – ve vztahu k navrhovatelce mezi rozhodnutím o „organických peroxidech“ [45] a sporným rozhodnutím v uvedené věci [46].

137. Kromě toho ostatně v rámci tohoto rozsudku Soudní dvůr právě z důvodu „zvláštních okolností“ nakonec rozhodl, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když určil, že sporné rozhodnutí je v souladu s článkem 253 ES a nesankcionoval nedostatek odůvodnění ve sporném rozhodnutí, pokud jde o pokutu uloženou navrhovatelce [47].

138. Nemyslím si, že v projednávané věci nebyly zohledněny poznatky vyplývající z uvedeného rozsudku.

139. Zaprvé, jak Komise velmi správně uvedla, podle mého názoru jak znění rozhodnutí Komise, tak zvláštní okolnosti, které vedly k přijetí tohoto rozhodnutí, by měly být podle mého názoru odlišeny od těch, v nichž byl vydán rozsudek Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620). V projednávaném případě nepochybně rozhodnutí Komise obsahuje podrobnější [48] a určitě méně nejasné odůvodnění než odůvodnění dotčené v uvedené věci.

140. Zadruhé lze pochybovat o tom, že se Komise přijetím sporného rozhodnutí v projednávaném případě odchýlila od rozhodovací praxe. Uvedené rozhodnutí se totiž vyznačuje určitou ortodoxností, pokud jde o uplatnění domněnky skutečného výkonu rozhodujícího vlivu stran vztahů mezi mateřskými společnostmi a jejich stoprocentně vlastněnými dceřinými společnostmi. Domnívám se totiž, že k uplatnění této domněnky Komisí a jejímu zakotvení v judikatuře Soudního dvora [49] došlo dávno před přijetím sporného rozhodnutí.

141. Domnívám se, že všech těchto úvah vyplývá, že argumentaci vycházející z údajného porušení povinnosti uvést odůvodnění, jak byla upřesněna v uvedeném rozsudku Elf Aquitaine v. Komise, nelze přijmout.

43 — Viz Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620, body 144 až 155).

44 — Tamtéž (bod 168).

45 — Rozhodnutí Komise C (2003) 4570 final ze dne 10. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Případ COMP/E-2/37.857 – Organické peroxidy) (Úř. věst. L 110, s. 44).

46 — Totiž rozhodnutí Komise C (2004) 4876 final ze dne 19. ledna 2005 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (případ KOMP/ E-1/37.773 – AMCA) (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, EU:C:2011:620, body 163 až 167).

47 — Viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise (C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 170).

48 — Posouzení týkající se podniku odpovědného za protiprávní jednání je, pokud jde o navrhovatelku, uvedeno v přibližně dvaceti bodech odůvodnění (body 574 až 586 sporného rozhodnutí).

49 — Viz zejména rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise (C-243/12 P, EU:C:2009:536, body 58 až 63 a citovaná judikatura).

142. Každopádně nejsem přesvědčen o tom, že se Tribunál dopustil jakéhokoli pochybení při „analýze odůvodnění“ sporného rozhodnutí. Domnívám se totiž, že Tribunál řádně zohlednil všechny důkazy, které navrhovatelka uplatnila s cílem zpochybnit a vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu v tomto kontextu [50], a že se skutečně ujistil, že Komise skutečně zkoumala důkazy předložené v odpovědi na oznámení námitek. Svědčí o tom rozsáhlé úvahy Tribunálu v rámci přezkumu argumentů, které navrhovatelka v této souvislosti uplatnila a které byly v jednotlivých případech založené na neexistenci překrývání v řídících funkcích navrhovatelky a společnosti Total France (body 75 až 81), na údajně samostatném vymezení obchodní strategie společnosti Total France (body 82 až 87), údajné finanční nezávislosti společnosti Total France a nepatrném podílu prodeje parafínových vosků na obratu této společnosti (body 88 až 93), tvrzeních, podle kterých Total France neinformovala navrhovatelku o své činnosti na trhu (body 94 až 96) a na tvrzeních, podle kterých Total France nepodléhala pokynům navrhovatelky a jednala svým vlastním jménem a na vlastní účet (body 97 až 100).

143. Na rozdíl od toho, co naznačuje navrhovatelka, zastávám názor, že uvedené úvahy nesvědčí o žádné zmatečnosti mezi možností uplatnit domněnku rozhodujícího vlivu, jak vyplývá z judikatury, a legitimní možností pro jakoukoli společnost předložit důkazy s cílem vyvrátit uvedenou domněnku.

144. Konečně mě nepřesvědčila ani výhrada vycházející ze skutečnosti, že Tribunál především v bodech 89, 90, 95, 98 a 99 nahradil svým vlastním posouzením nesprávné posouzení Komise.

145. Kromě okolnosti, že se některé pasáže týkají doplňujících úvah [51], jejichž zrušení nemůže vést ke zrušení rozsudku [52], nelze skutečnost, že Tribunál v pasážích rozsudku týkajících se druhé části čtvrtého žalobního důvodu, ve kterých uvedl určité úvahy Komise a tyto úvahy porovnal v kritické analýze vyplývající z diskuse mezi stranami, pokládat za snahu o nahrazení odůvodnění.

146. Proto navrhuji odmítnout první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku jako nepřípustnou a každopádně ji zamítnout jako neopodstatněnou.

2. Druhá část: nedostatek odůvodnění ze strany Tribunálu jednajícího v rámci pravomoci změnit rozhodnutí

a) Argumentace účastnic řízení

147. Navrhovatelka Tribunálu vytýká, že z vlastního podnětu neověřil vhodnost odůvodnění výše pokuty jak z hlediska závažnosti, tak i doby trvání protiprávního jednání, přestože v rozsudku Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423) takový krok uskutečnil. Podle názoru společnosti Total se Tribunál dopustil dvou nesprávných právních posouzení: zaprvé opomenul nezávisle a i bez návrhu ověřit přiměřenost pokuty, která jí byla uložena, a zadruhé nesprávně odůvodnil své posouzení, když v bodě 224 napadeného rozsudku uvedl jen to, že výše pokuty je „s ohledem na všechny okolnosti projednávané věci“ přiměřená.

148. Komise navrhuje zamítnutí této části.

50 — Viz zkoumání čtvrtého žalobního důvodu provedené v bodech 67 až 102 napadeného rozsudku.

51 — Je tomu tak, pokud jde o body 80 a 99 napadeného rozsudku.

52 — Viz zejména rozsudek Komise v. Deutsche Post (C-399/08 P, EU:C:2010:481, bod 75 a citovaná judikatura).

b) Posouzení

149. Druhá část druhého důvodu podle mého názoru obsahuje dva aspekty. První aspekt úzce souvisí s otázkami vyvolanými prvním důvodem, protože byla učiněna určitá paralela s výší pokuty stanovené v rozsudku Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423). Druhý důvod je celkově více zaměřen na kritiku nedostatku odůvodnění přiměřenosti pokuty, která byla navrhovatelce uložena.

150. V souvislosti s prvním aspektem odkazuji na již uvedené úvahy. Tribunál totiž nejen že nebyl povinen sladit výši pokuty uložené navrhovatelce s výší pokuty, která byla stanovena její dceřiné společnosti, ale navíc se výhrady uplatněné navrhovatelkou před Tribunálem, pokud jde o dobu trvání protiprávního jednání, netýkaly téhož aspektu, jako byl aspekt vytknutý Tribunálem, a tedy neměly „stejný předmět“.

151. Pokud jde o druhý aspekt, nemyslím si, že body napadeného rozsudku, které zvláště zmínila navrhovatelka (body 214 až 219 a 224), jsou stiženy nesprávným právním posouzením nebo nedostatkem odůvodnění, jakkoli obecné nebo stručné se mohou úvahy Tribunálu jevit.

152. V projednávané věci je třeba připomenout, že Tribunál poskytl následující vysvětlení týkající se žalobních důvodů uplatněných na podporu návrhových žádání znějících na změnu [53].

153. Nejprve zamítl osmý žalobní důvod směřující ke zrušení pokuty uložené navrhovatelce, který vychází z porušení pokynů z roku 2006 a z nepřiměřenosti výše pokuty. Odůvodnění ze strany Tribunálu v odpovědi na tento důvod [54] není stiženo žádnou nejednoznačností a v rámci projednávaného opravného prostředku ostatně nebylo nijak zpochybněno.

154. Dále Tribunál zamítl na základě odůvodnění, které bylo podle mého názoru dostačující [55], celou argumentaci, kterou navrhovatelka uplatnila v rámci devátého žalobního důvodu směřujícího k podstatnému snížení výše pokuty, vycházejícího z údajně nesprávného určení závažnosti a doby trvání údajných jednání, jakož i z porušení práva na obhajobu.

155. Dále pokud jde o výhradu založenou na nedostatečném odůvodnění nezohlednění neexistence účinků sporných jednání na relevantní trh, Tribunál sice uvedl, že přezkum odůvodnění spadá pod přezkum legality sporného rozhodnutí, který provádí na základě článku 230 ES [56], avšak neodmítl odpovědět na tvrzení navrhovatelky, jak byla uvedena v žalobě v prvním stupni [57].

156. Tyto úvahy jsou podle mě platné, pokud jde o argumenty uvedené s cílem vyvrátit závěry Komise týkající se doby trvání protiprávního jednání (viz body 215 až 219 napadeného rozsudku).

157. Konečně nemohu souhlasit s argumentací, že závěr uvedený v bodě 224 napadeného rozsudku, podle něhož byla výše pokuty uložené žalobkyni přiměřená „vzhledem ke všem okolnostem projednávané věci“, který je údajně zvlášť vágní a obecný, svědčí o tom, že Tribunál neprovedl přezkum v plné jurisdikci, který byl povinen provést.

158. Kromě toho, že navrhovatelka opomněla uvést, že závěr, ke kterému dospěl Tribunál v bodě 224 napadeného rozsudku, je výsledkem přezkumu souboru žalobních důvodů uplatněných na podporu návrhu na změnu, neuvedla ani to, ve kterých aspektech, které byly v řízení konkrétně uvedeny, jsou úvahy Tribunálu stiženy nedostatkem odůvodnění.

53 — Viz body 191 až 224 napadeného rozsudku.

54 — Tamtéž (body 193 až 204).

55 — Tamtéž (body 208 až 220 a 222 až 223).

56 — Viz bod 212 první věta napadeného rozsudku.

57 — Viz bod 212 třetí věta napadeného rozsudku.

159. I kdyby navrhovatelka skutečně chtěla zpochybnit přezkum přiměřenosti pokuty, která jí byla uložena, Tribunálem, opomněla uvést, které skutečnosti měly být dle jejího názoru při výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci zohledněny. Od Tribunálu nelze požadovat, aby při výkonu uvedené pravomoci nahradil svým posouzením posouzení Komise a zkoumal i bez návrhu ostatní výhrady, které mohou být případně vzneseny proti zpochybňovaným částem sporného rozhodnutí [58].

160. Ze všech těchto důvodů navrhuji zamítnout druhý důvod v plném rozsahu.

C – *Ke čtvrtému až šestému důvodu kasačního opravného prostředku směřujícím ke zrušení pokuty nebo změně její výše.*

161. Svým čtvrtým důvodem navrhovatelka podpůrně žádá Soudní dvůr, aby vzhledem k úvahám uvedeným zejména v rámci třetího důvodu plně uplatnil svou pravomoc změnit rozhodnutí a pokutu uloženou společnosti Total zrušil nebo snížil její výši a přitom zohlednil všechny právní okolnosti případu.

162. Svým pátým důvodem navrhovatelka ještě podpůrněji žádá Soudní dvůr, aby i v případě nezrušení napadeného rozsudku rozhodl, že Tribunál nesprávně uplatnil svou pravomoc změnit rozhodnutí a pokutu uloženou společnosti Total snížil na úroveň pokuty uložené její dceřiné společnosti podle rozsudku Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423) nebo pokutu snížil o částku 2 704 158 eur.

163. Svým šestým a posledním důvodem uplatněným zcela podpůrně navrhovatelka každopádně žádá Soudní dvůr, aby sladil základní částku pokuty, která jí byla uložena, na úroveň základní částky pokuty uložené její dceřiné společnosti Total France buď v případě podání kasačního opravného prostředku dceřinou společností rozsudkem Soudního dvora o tomto opravném prostředku, pokud Soudní dvůr dospěje k závěru, že ve věci lze rozhodnout, nebo rozhodnutím vydaným Tribunálem po vrácení věci Soudním dvorem. Ze stejných důvodů se Total domnívá, že případné zrušení pokuty uložené její dceřiné společnosti musí mít nutně za následek zrušení pokuty, která jí byla uložena.

164. Jelikož je třeba první tři důvody vyloučit, čtvrtý důvod, který podléhá podmínce případného přijetí jednoho z nich, a zejména přijetí třetího důvodu, musí být podle mého názoru zamítnut.

165. Navíc stačí připomenout, že Soudnímu dvoru nepřísluší, když rozhoduje o právních otázkách v řízení o kasačním opravném prostředku, aby z důvodů ekvity nahradil svým vlastním posouzením posouzení Tribunálu při rozhodování – v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci – o výši pokut ukládaných podnikům pro porušení unijního práva [59].

166. Je třeba uvést, že Tribunál již jednal o návrhu na snížení pokuty uložené navrhovatelce a že poté, co zkoumal její tvrzení a vykonal svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, rozhodl, že tyto argumenty neodůvodňují takové snížení.

167. Ještě zbývá určit, zda je v projednávané věci vhodné, aby Soudní dvůr sladil výši pokuty uložené navrhovatelce se sníženou výší pokuty dceřiné společnosti dotčenou v souběžné věci Total Marketing Services v. Komise (C-634/13 P), o níž probíhá řízení před Soudním dvorem (viz mé stanovisko z tohoto dne, body 103 až 112).

58 — V tomto smyslu viz rozsudek Siemens a další v. Komise (C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, EU:C:2013:866, bod 340).

59 — Viz zejména rozsudek E.ON Energie v. Komise (C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 125 a citovaná judikatura).

168. V uvedené věci totiž navrhuji částečné zrušení rozsudku Tribunálu a současně snížení výše pokuty uložené uvedené dceřiné společnosti na 116 364 588 eur, aby se zohlednila skutečnost, že Tribunál nesprávně potvrdil posouzení, podle kterého se Total France i po technické schůzce ze dne 11. a 12. května 2004 účastnila kartelové dohody v oblasti parafínových vosků.

169. Vyvstává tak otázka, zda je v projednávané věci vhodné, aby bylo uvedené snížení zohledněno vůči navrhovatelce, a to v souladu s možností, kterou poskytuje rozsudek Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

170. Pokud jde o tento konkrétní aspekt, je totiž třeba uvést, že navrhovatelka, podobně jako její dceřiná společnost Total France, tvrdí v první části svého devátého důvodu, že v případě dceřiné společnosti Komise nesprávně určila 28. duben 2005 za den ukončení účasti na protiprávním jednání týkajícím se parafínových vosků [60].

171. Žaloby navrhovatelky a její dceřiné společnosti Total France podané k Tribunálu ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky Total v. Komise (T-548/08, EU:T:2013:434) a Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423), se tedy v tomto směru vyznačují totožností předmětu ve smyslu rozsudku Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29).

172. Za těchto okolností je soud Unie v souladu s judikaturou odvozenou z tohoto rozsudku oprávněn přímo vyvodit důsledky z dodatečného snížení pokuty, které je navrhováno ve vztahu k dceřiné společnosti navrhovatelky v řízení Total Marketing Services v. Komise (C-634/13 P), které souběžně probíhá před Soudním dvorem.

173. Naopak soud Unie není v žádném případě oprávněn sám od sebe přistoupit ke sladění pokuty uložené navrhovatelce, pokud jde o první snížení pokuty uskutečněné Tribunálem, tedy snížení, jehož účelem bylo sankcionovat porušení zásad proporcionality a rovného zacházení, ke kterému došlo při zohlednění doby trvání účasti společnosti Total France na protiprávním jednání (viz bod 13 tohoto stanoviska).

174. Souhrnně řečeno, ačkoli je Soudní dvůr za okolností projednávané věci oprávněn přímo zohlednit snížení, které navrhuji přiznat v uvedené souběžné věci Total Marketing Services v. Komise dceřiné společnosti Total France, nemůže naproti tomu přímo zohlednit snížení, které Tribunál uskutečnil ve věci, ve které byl vydán rozsudek Total Raffinage Marketing v. Komise (T-566/08, EU:T:2013:423).

175. Mohlo by se jevit jako velmi umělé, aby Soudní dvůr za těchto okolností sám od sebe přistoupil ke sladění pokut. Soudní dvůr není totiž oprávněn vzít v úvahu první snížení pokuty (čili snížení, o němž rozhodl Tribunál), ale je oprávněn zohlednit druhé snížení pokuty pouze za předpokladu, že Soudní dvůr přijme mé návrhy, které jsem předložil ve věci Total Marketing Services v. Komise (C-634/13 P), která je projednávána před Soudním dvorem. Toto podle mého názoru ilustruje všechny meze zásahu soudu.

176. Nic to nemění na tom, že, jak jsem již uvedl, je třeba důrazně připomenout, že především Komisi přísluší vyvodit důsledky z rozsudku, který bude vydán, podle článku 266 prvního pododstavce SFEU. To znamená, že Komise každopádně nemůže požadovat od navrhovatelky vyšší částku pokuty, než je částka, kterou bude *in fine* povinna zaplatit její dceřiná společnost Total France na základě rozsudku, kterým bude ukončeno řízení ve věci Total Marketing Services v. Komise (C-634/13 P) souběžně probíhající před Soudním dvorem.

177. S touto jedinou výhradou se domnívám, že posledním třem důvodům nelze vyhovět.

60 — Viz v tomto ohledu bod 215 napadeného rozsudku.

VI – **Závěry**

178. Vzhledem k předcházejícím úvahám navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl takto:

„1) Žaloba se zamítá.

2) Společnosti Total SA se ukládá náhrada nákladů řízení.“